

**VALSTYBINĖS ENERGETIKOS REGULIAVIMO TARYBOS
DUJŲ IR ELEKTROS DEPARTAMENTO
ELEKTROS SKYRIUS**

PERKROVOS PAJAMŲ ATASKAITA UŽ 2023 METUS

2024 m. vasario 12 d. Nr. O13-6
Vilnius

Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (toliau – Taryba), vadovaudamasi 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 2019/943 „Dėl elektros energijos vidaus rinkos“ (toliau – Reglamentas)¹ 19 straipsnio 5 dalimi, parengia ir skelbia 2023 metų perkrovos pajamų ataskaitą (toliau – Ataskaita), taip pat teikia Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūrai (angl. *Agency for the Cooperation of Energy Regulators*). Ataskaita parengta pagal perdavimo sistemos tinklų operatoriaus LITGRID AB (toliau – Bendrovė) Tarybai 2024 m. vasario 02 d. raštu Nr. 24SD-451 (Reg. Nr. R1-1614) pateiktus duomenis (toliau – Duomenys).

1. Vadovaujantis Reglamento 19 straipsnio 5 dalies a punktu, teikiama informacija apie per 12 mėnesių iki ankstesnių kalendorinių metų gruodžio 31 d., t. y. 2023-01-01 – 2023-12-31 laikotarpį, gautas perkrovos pajamas.

1 lentelė. Gautos perkrovos pajamos 2023-01-01 – 2023-12-31 laikotarpiu.

Jungiamoji linija	Gautos pajamos, Eur
Lietuva – Latvija	2 548 625
Lietuva – Lenkija	32 883 404
Lietuva – Švedija	73 095 371
Iš viso	108 527 399

2. Vadovaujantis Reglamento 19 straipsnio 5 dalies b punktu, teikiama informacija, kaip perkrovos pajamos panaudotos pagal 19 straipsnio 2 dalį, įskaitant konkrečius projektus ir į atskirą sąskaitos eilutę pervestų pajamų sumą. Duomenyse Bendrovė nurodė, kad pajamos panaudotos pagal Reglamento 19 straipsnio 2 dalies a punktą užtikrinant, kad paskirstytais pajėgumais iš tikrųjų būtų galima pasinaudoti, įskaitant kompensaciją už pralaidumo garantijos nesilaikymą, bei b punktą išlaikant arba didinant tarpzoninius pajėgumus optimizuojant esamų jungiamųjų linijų naudojimą suderintais taisomaisiais veiksmais, jei taikytina, arba padengiant investicijų į tinklą sąnaudas, kurios yra svarbios siekiant sumažinti jungiamųjų linijų perkrovą. 2 lentelėje pateikiama detali informacija apie gautų pajamų panaudojimą 2023-01-01 – 2023-12-31 laikotarpiu.

2 lentelė. Gautų perkrovos pajamų panaudojimas

1.	Sukauptos perkrovų pajamos laikotarpio pradžioje	351 495 138
2.	Panaudojimo paskirtis	Panaudotos pajamos, Eur
2.1.	Paskirstytų pajėgumų panaudojimo užtikrinimas pagal Reglamento 19 straipsnio 2 dalies a punktą	3 190 974

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019R0943>

2.2.	Investicijos į tinklą pagal Reglamento 19 straipsnio 2 dalies b punktą:	15 192 028
	330 kV EPL Kruonio HAE – Bitėnai statyba	3 543 427
	HARMONY link jungties statyba*	-1 452 897
	330 kV EPL Darbėnai – Bitėnai statyba	3 313 669
	Naujos 330 kV EPL Vilnius – Neris statyba	809 878
	Naujų sinchroninių kompensatorių įrengimas Lietuvos EES	8 073 097
	330 kV skirstyklos „Mūša“ statyba	538 994
	330 kV skirstyklos Darbėnai statyba	96 727
	Dažnio stabilumo vertinimo sistemos įdiegimas (FSAS)	48 932
	Automatinio generacijos valdymo įdiegimas Lietuvos EES	17 460
	Naujos energijos balanso ir papildomų paslaugų sistemos kūrimas	202 743
3.	Suma, kuri buvo panaudota skaičiuojant tinklo tarifus	142 300 000
4	Per ataskaitinį laikotarpį gautos pajamos	108 527 399
5.	Likusi pajamų dalis, pervesta į atskirą vidaus sąskaitos eilutę (4. – 2.1. – 2.2.)	90 144 397
	Iš viso panaudota per 2023 m.	160 683 002
6.	Sukauptos perkrovų pajamos laikotarpio pabaigoje (1. – 2.1. – 2.2. – 3. + 4.)	299 339 535

*Gražintos lėšos, apskaičius ES paramos dotacijas.

3. Vadovaujantis Reglamento 19 straipsnio 5 dalies c punktu, turi būti teikiama informacija apie sumą, kuri buvo panaudota skaičiuojant tinklo tarifus.

Pažymėtina, kad dalis sukauptų perkrovų pajamų (142,3 mln. Eur) buvo panaudoti nustatant perdavimo paslaugos kainos viršutinę ribą 2023 metams - perdavimo tarifo augimo amortizavimui (didesnių sąnaudų technologiniuose įrenginiuose padengimui).

Vadovaujantis Reglamento 19 straipsnio 5 dalies d punktu, teikiama informacija apie patikrinimą, kad c punkte nurodyta suma panaudota laikantis Reglamento ir pagal 3 ir 4 dalis parengtos metodikos. Reglamento 19 straipsnio 3 dalyje numatyta, jog jeigu tinkamai įvykdomi Reglamento 19 straipsnio 2 dalyje nustatyti prioritetiniai tikslai, pajamos gali būti naudojamos kaip įplaukos, į kurias turi atsižvelgti reguliavimo institucijos, tvirtindamos tinklo tarifų apskaičiavimo ir (arba) tinklo tarifų nustatymo metodiką. Likusi pajamų dalis pervedama į atskirą vidaus sąskaitos eilutę ir ten laikoma tol, kol ją galima išleisti Reglamento 19 straipsnio 2 dalyje nustatytiems tikslams. Taip pat Reglamento 19 straipsnio 4 dalyje įtvirtinta, kad pajamos pagal Reglamento 19 straipsnio 2 dalies a arba b punktą naudojamos taikant metodiką, kurią pasiūlė perdavimo sistemos operatoriai, pasikonsultavę su reguliavimo institucijomis ir atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais ir kurią patvirtino Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūra (toliau – Metodika²). Metodikoje nustatomos bent sąlygos, kuriomis pajamos gali būti naudojamos Reglamento 19 straipsnio 2 dalyje nurodytais tikslais, sąlygos, kuriomis tos pajamos gali būti laikomos atskiroje vidaus sąskaitos eilutėje, kad būtų galima panaudoti tiems tikslams ateityje ir kiek ilgai tos pajamos gali būti laikomos tokioje atskiroje sąskaitos eilutėje.

²https://www.acer.europa.eu/sites/default/files/documents/Official_documents/Acts_of_the_Agency/Individual%20decisions%20Annexes/ACER%20Decision%20No%2038-2020_Annexes/ACER%20Decision%2038-2020_Use%20of%20Congestion%20Income%20-%20Methodology%20-%20Annex%20I.pdf

Taryba, įvertinusi pateiktą Bendrovės Ataskaitą, nustatė, kad perkrovos pajamų panaudojimas pagal Reglamento 19 straipsnio 5 dalies c punktą atitinka Reglamento 19 straipsnio ir Metodikos 5 straipsnio 3 ir 4 dalyse nustatytus reikalavimus.

4. Sukaupto perkrovos pajamų likučio (2023.12.31) dalis – 166 600 226 Eur buvo prijungta prie UAB „EPSO-G“ grupės sąskaitos (3 lentelė).

3 lentelė. Sukaupėtų perkrovos pajamų panaudojimas

	Panaudotos pajamos, Eur
Sukauptos pajamos laikotarpio pradžioje	351 495 138
Sukauptos pajamos laikotarpio pabaigoje:	299 339 535
• t.sk. laikinai panaudotos Litgrid veiklos finansavimui	130 653 890
• prijungtas prie UAB „EPSO-G“ grupės sąskaitos – laikinai panaudotas Bendrovės veiklos finansavimui	166 600 226

Pažymėtina, kad Bendrovė yra įpareigota Tarybos kasmet kartu su metine ataskaita apie per praėjusius metus gautas bei panaudotas perkrovų lėšas bei minėtų sukaupėtų lėšų likutį taip pat teikti perkrovų lėšų panaudojimo prognozę ir pinigų srautų prognozę keletui metų į priekį.

Elektros skyriaus vyriausioji specialistė

Asta Girdžiušaitė